

Sluta med ”lilla” Sverige –

Krönika för Östgöta-Correspondenten 2007-12-08

Av sportjournalistikens klyschor är ”lilla Sverige” kanske den värsta. Varje svensk sportframgång tycks kommenteras med en uttalad häpnad över att ”lilla” Sverige kan frambringa så många idrottsstjärnor och kan hävda sig också i lagsporter. Senast jublades över att ”lilla Sverige” för femte gången i rad kvalificerat sig till ett slutspel i ett internationellt mästerskap i herrfotboll.

Men Sverige är inte litet. Som världen har utvecklats är vi en medelstor stat till folkmängden, litet större därtill till ytan och mycket större vad gäller ekonomisk styrka. När antalet lag därtill ökat i de olika slutspelen är det ganska logiskt att Sverige kvalificerar sig. Den som är fixerad vid storleken bör påminnas att Sverige senast var näst störst i folkmängd i sin EM-kvalgrupp och följdriktigt blev tvåa.

Sverige är ett privilegierat land med stora resurser, långtgående jämställdhet mellan könen i internationell jämförelse, stora invandrargrupper och stort motions- och idrottsintresse. Med sådana förutsättningar bör idrottshjältar kunna växa. Den riktigt kritiske skulle till och med kunna hävda att medelstora Sverige snarast underpresterar.

Men i den svenska självbilden ligger djupt att vi samtidigt är små och så duktiga att vi egentligen är stora. Det gäller i vetenskap, kultur och inte minst politik. I vad som blivit den socialdemokratiska huvudfäran i svensk politik har en egen modell för ekonomi och arbetsmarknad och alliansfrihet vävts samman för att göra det ”lilla Sverige” stort i världen, om än inte med samma territorium som på 1600-talet.

-Sverige får inte vara vilken trist medelmåttig halvstor europeisk stat som helst, underströk Olof Palme i en middagskonversation på 1980-talet som fastnat i mitt minne. Palme baserade sin utrikespolitik på en småstatsdoktrin om alla folks och nationers rätt att välja sin egen självständiga väg. Men tagna tillsammans var alla småstater en majoritet i världen och Sverige var den främste bland dem.

I en just utkommen vänbok till statsvetarprofessorn och diplomaten Krister Wahlbäck skriver Carl Bildt beundrande – med rätta – om Gustaf Mannerheim, den finländska republikens fader som lyckades förhindra att Finland inte blev fast i den nya Sovjetstaten efter ryska revolutionen och sedan under andra världskriget kunde värna Finlands fortbestånd mot Sovjetunionen. Men denne främste av småstatsledare var samtidigt stor europé. Mannerheim hade trivts i den ryske kejsarens tjänst i St Petersburg och ute i världen. Det var boljsevismen och Sovjetunionen han var emot, inte Ryssland. Med synbar förtjusning citerar Carl Bildt den ”tacksamhet” Mannerheim uttrycker i sina memoarer över att som rysk officer ha ”kommit in i större förhållanden, vilka gett mig en vidare syn på saker och ting”.

Olof Palme- och dessförinnan Dag Hammarskjöld - ville att Sverige skulle vara duktigt ”i större förhållanden” i FN. Carl Bildt uttrycker också i sitt ständiga resande och kontaktskapande en längtan att spela roll för de ”större förhållanden” som utgörs av EU men också Washington och Moskva.

Om den svenska litenheten då har någon betydelse är det som ett medel att vara stor. Låt oss sluta med att tala om "lilla Sverige" (även om vi faktiskt är det till folkmängden minsta landet i vår slutspelsgrupp i EM i sommar).

ANDERS MELLBOURN